

scoalacool.ro

UNIUNEA EUROPEANĂ: PRINCIPII DE ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE

Ce este U.E.?

U.E. (Uniunea Europeană), cu o suprafață de 4.233.262 km² și o populație de aproximativ 447 milioane, este o uniune politică și economică formată din 27 de state din Europa.

Pentru a se pune capăt numărului mare de războaie europene, care au culminat cu cel de-al Doilea Război Mondial, a fost creată U.E., rezultatul unui proces de **integrare** a statelor într-un ansamblu coerent politic, economic, juridic și cultural.

Acest proces a presupus adoptarea unor principii și valori comune (economia de piață, respectul pentru demnitatea umană, libertate, democrație, egalitate, stat de drept și respectarea drepturilor omului), a unor norme și reglementări unitare și realizarea unui cadru instituțional (**acquis-ul comunitar**), care să asigure o conducere comună tuturor statelor europene (2022: 27 state membre).

Statele membre U.E. (2022)

Austria

Belgia

Bulgaria

Cehia

Cipru

Croația

Danemarca

Estonia

Finlanda

Franța

Germania

Grecia

Irlanda

Italia

Letonia

Lituania

Luxemburg

Malta

Olanda

Polonia

Portugalia

România

Slovacia

Slovenia

Spania

Suedia

Ungaria

O Europă a valorilor, drepturilor, solidarității, securității și libertății

Democrație

Valorile democratice se află la baza Uniunii Europene. Aceste valori își propun să servească drept punct de referință pentru cetățenii europeni și să demonstreze ce oferă Europa partenerilor săi din întreaga lume.

Drepturile omului și ale cetățeanului

Acestea se referă la drepturile civile, politice, economice și sociale. Tratatul de la Lisabona menține drepturile existente (libertățile și principiile enunțate în Carta Drepturilor Fundamentale ale Uniunii Europene) și adaugă unele noi.

Solidaritate

Uniunea Europeană acționează în spiritul solidarității (inclusiv energetică) dacă un stat membru este ținta unui atac terorist, dezastru natural sau provocat de acțiunea umană.

Securitate

Uniunea își propune să ofere tuturor cetățenilor o securitate sporită. Dispozițiile din Tratatul de la Lisabona cu privire la protecția civilă, ajutorul umanitar și sănătatea publică, vizează, de asemenea, creșterea capacității U.E. de a răspunde amenințărilor la adresa securității colective.

Libertățile cetățenilor U.E.

U.E. garantează libera circulație a persoanelor, bunurilor, capitalului și serviciilor. Tratatul de la Lisabona păstrează și consolidează cele „patru libertăți”, precum și pe cele politice, economice și sociale ale cetățenilor săi.

Uniunea Europeană: scurt istoric

5 mai 1949 - la Londra, a luat naștere Consiliul Europei, cu rolul de a îmbunătăți relațiile dintre statele de pe continent.

9 mai 1950 - la Paris, ministrul de externe francez Jean-Baptiste Nicolas Robert Schuman a propus crearea unei Europe organizate, bazată pe apropierea franco-germană, indispensabilă menținerii unor relații pașnice („*Declarația Schuman*”).

1951 - la inițiativa reprezentanților Franței (Jean Omer Marie Gabriel Monnet și Jean-Baptiste Nicolas Robert Schuman), Germania de Vest (Konrad Hermann Joseph Adenauer și Walter Hallstein), Regatului Unit (Winston Churchill), Belgiei (Paul-Henri Charles Spaak), Olandei (Sicco Leendert Mansholt și Johan Willem “Wim” Beyen), Luxemburgului (Joseph Bech) și Italiei (Alcide Amedeo Francesco De Gasperi și Altiero Spinelli) s-a semnat tratatul C.E.C.O. (Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului), cu scopul de a crea o **uniune vamală** pentru aceste resurse.

Semnarea Statutului Consiliului Europei (Regatul Unit, 5 mai 1949)

„Pacea mondială nu va putea fi salvagardată fără eforturi creatoare pe măsura pericolelor care o amenință. Contribuția pe care (numai) o Europă organizată și vie o poate aduce civilizației umane este indispensabilă menținerii păcii (mondiale). (...)

Europa (unită) nu va putea fi creată dintr-o dată și nici ca o construcție finită: ea se va realiza prin pași concreți, creând mai întâi o solidaritate de fapt. Reunirea națiunilor europene reclamă ca opoziția seculară dintre Franța și Germania să fie eliminată: de aceea, demersul trebuie să vizeze în primul rând Franța și Germania.

(...) Guvernul francez propune plasarea întregii producții franco-germane de cărbune și oțel sub o Înaltă Autoritate comună, în cadrul unei organizații deschise participării celorlalte state ale Europei. (...)

Solidaritatea de producție care va fi astfel creată va face ca un război între Franța și Germania să devină nu numai de neimaginat, dar să și fie imposibil din punct de vedere material. Edificarea acestei puternice unități de producție, deschisă tuturor statelor care vor dori să participe, va avea drept rezultat faptul că va furniza, în aceleași condiții, tuturor statelor pe care le va reuni elementele fundamentale ale producției industriale, creând astfel fundamentele reale ale unificării lor economice. Această producție va fi oferită întregii lumi, fără diferențieri sau excluderi, fiind pusă în slujba creșterii nivelului de viață și a păcii. (...)

Prin punerea în comun a producției de bază și prin instituirea unei noi Înalte Autorități, ale cărei decizii vor lega Franța, Germania și celelalte state care vor adera, această propunere va realiza primele fundamente concrete ale unei Federații europene indispensabilă obiectivului prezervării păcii.”

(Jean-Baptiste Nicolas Robert Schuman, *Declarația Schuman*)

**Jean Omer Marie Gabriel
Monnet**

**Konrad Hermann Joseph
Adenauer**

**Jean-Baptiste Nicolas Robert
Schuman**

**Walter
Hallstein**

**Winston
Churchill**

**Paul-Henri
Charles Spaak**

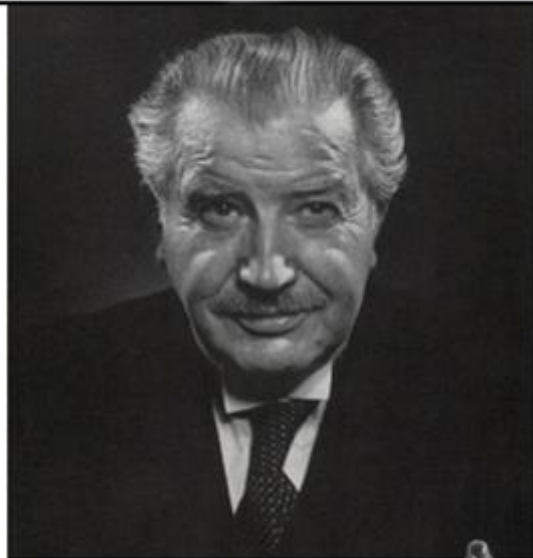
**Johan Willem
"Wim" Beyen**

**Alcide Amedeo
Francesco De Gasperi**

**Sicco Leendert
Mansholt**

**Joseph
Bech**

**Altiero
Spinelli**

**Oceanul
Atlantic**

**Marea
Nordului**

Marea Baltică

Luxemburg

Olanda
Belgia

R.F.G.

Franța

**Marea
Azov**

Marea Neagră

Marea Caspică

Italia

Marea Adriatică

**Marea
Tireniană**

**Marea
Ionică**

Marea Egee

Marea

Mediterană

Statele membre C.E.C.O. (1951)

Uniunea Europeană: scurt istoric

25 martie 1957 - la Roma, statele membre C.E.C.O. au semnat alte două tratate ce au prevăzut înființarea C.E.E.A. (Comunitatea Europeană a Energiei Atomice sau Euratom) și a C.E.E. (Comunitatea Economică Europeană), cu scopul de a desființa treptat taxele vamale pentru toate produsele („*pița comună*”).

14 iunie 1985 - la Luxemburg, s-a semnat Acordul Schengen, prin care s-au suprimat controalele la frontierele dintre majoritatea statelor membre, s-a consolidat cooperarea între serviciile de poliție naționale și au devenit mai stricte verificările la frontierele externe ale spațiului comunitar.

17 februarie 1986 - la Milano, a fost semnat Actul Unic European, un pas înainte spre formarea Uniunii Europene, prin eliminarea oricărui tip de control la frontierele dintre statele membre.

7 februarie 1992 - semnarea Tratatului de la Maastricht: C.E.E. s-a transformat în U.E., a fost definită „*cetățenia europeană*”, moneda unică comună (Euro) și s-a adăugat unității economice cea politică (s-au stabilit reguli clare pentru politica externă și de securitate, precum și pentru o cooperare mai strânsă în domeniul justiției și al afacerilor interne). Tratatului i s-au adus modificări în anii 2004 (Tratatul de la Nisa) și 2007 (Tratatul de la Lisabona).

Spațiul Schengen (2024)

Semnarea Tratatului de la Maastricht (Olanda, 7 februarie 1992)

Instituții și simboluri

I. Funcționarea U.E. este asigurată de următoarele instituții:

- a. Parlamentul European (sediul la Strasbourg, Bruxelles și Luxemburg): format din reprezentanții aleși ai cetățenilor U.E. (alegeri organizate o dată la 5 ani), asigură puterea legislativă și monitorizează respectarea drepturilor cetățenilor statelor membre;
- b. Consiliul European (sediul la Bruxelles): format din șefii de stat și de guvern ai țărilor membre, definește direcția politicii generale și prioritățile Uniunii Europene;
- c. Consiliul Uniunii Europene (sediul la Bruxelles și Strasbourg): format din miniștrii din fiecare stat membru, reprezintă guvernele statelor membre, răspunde de domeniul de politică supus discuțiilor, adoptă legislația europeană și coordonează politicile U.E.;
- d. Comisia Europeană (sediul la Bruxelles): formată dintr-o echipă („*colegiul*”) de comisari, câte unul din fiecare stat membru, apără interesul general al U.E., propunând acte legislative, asigurând respectarea acestora și implementând politicile și bugetul Uniunii;

Sediul Parlamentului European din Strasbourg (Franța, 2022)

Sediul Parlamentului European din Bruxelles (Belgia, 2022)

Sediul Consiliului European și cel al Consiliului Uniunii Europene din Bruxelles (Belgia, 2022)

Sediul Comisiei Europene din Bruxelles (Belgia, 2022)

Instituții și simboluri

- e. Curtea de Justiție a Uniunii Europene (sediul în Luxemburg): formată din câte trei judecători din fiecare stat membru, se asigură că legislația europeană este interpretată și aplicată în același mod și garantează că țările și instituțiile U.E. se supun dreptului european;
- f. B.C.E. (Banca Centrală Europeană) - sediul în Frankfurt: formată din președintele și vicepreședintele B.C.E. și guvernatorii băncilor centrale din toate statele membre, gestionează moneda euro, menține stabilitatea prețurilor și trasează politica economică și monetară a U.E.;
- g. Curtea Europeană de Conturi (sediul în Luxemburg): formată din câte un reprezentant din fiecare stat membru, verifică dacă fondurile U.E. sunt colectate și/sau utilizate corect și ajută la îmbunătățirea gestiunii financiare a Uniunii.

Sediul Curții de Justiție a Uniunii Europene (Luxemburg, 2022)

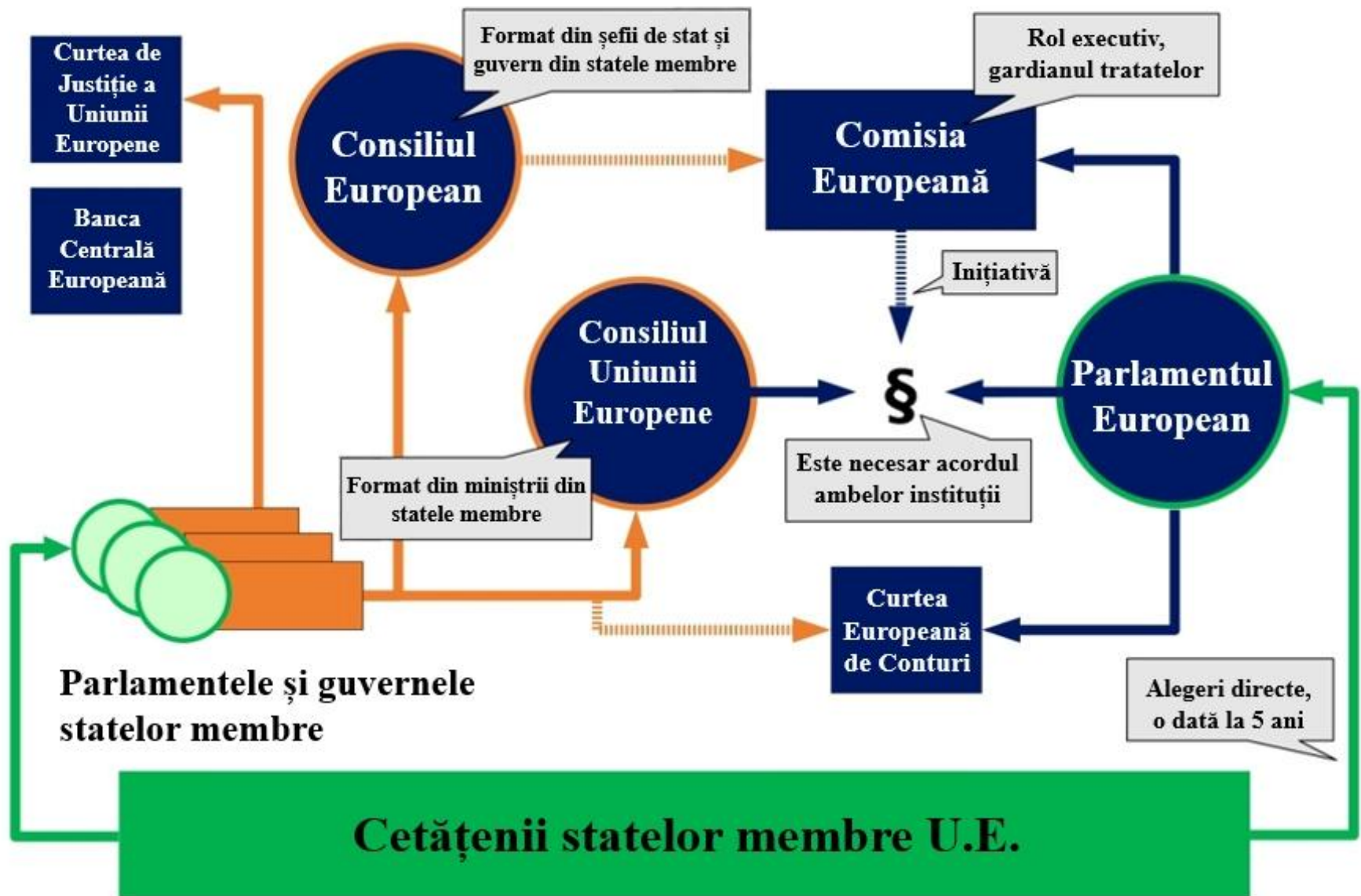

Sediul Băncii Centrale Europene din Frankfurt (Germania, 2022)

Sediul Curții Europene de Conturi (Luxemburg, 2022)

Cum funcționează instituțiile Uniunii Europene

Instituții și simboluri

II. Structura suprastatală U.E. are următoarele simboluri:

- a. Drapelul U.E.: o reprezentare pe fond albastru cu 12 stele galbene, dispuse în cerc, semnificând unitatea statelor europene și perfecțiunea;
- b. Imnul U.E.: „*Oda bucuriei*”, un fragment din *Simfonia a IX-a* de Ludwig van Beethoven, pe versuri de Johann Christoph Friedrich Schiller;
- c. Moneda unică: Euro. Zona Euro reprezintă cele 20 de state din cadrul U.E. (Austria, Belgia, Cipru, Croația, Finlanda, Estonia, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg, Malta, Olanda, Portugalia, Spania, Slovenia și Slovacia) care au adoptat euro ca monedă unică și țările din afara U.E. care folosesc moneda europeană (Andorra, Monaco, San Marino și Vatican);
- d. Deviza U.E.: „*Unitate în diversitate*”, adoptată în urma unui concurs organizat în septembrie 1999, la care au participat 80.000 de tineri cu vârste cuprinse între 10 și 20 de ani;
- e. Ziua Europei: sărbătorită pe 9 mai, data la care Jean-Baptiste Nicolas Robert Schuman a propus formarea C.E.C.O. (1950), dar și ziua încheierii celui de-al Doilea Război Mondial în Europa (1945).

Steagul Uniunii Europene

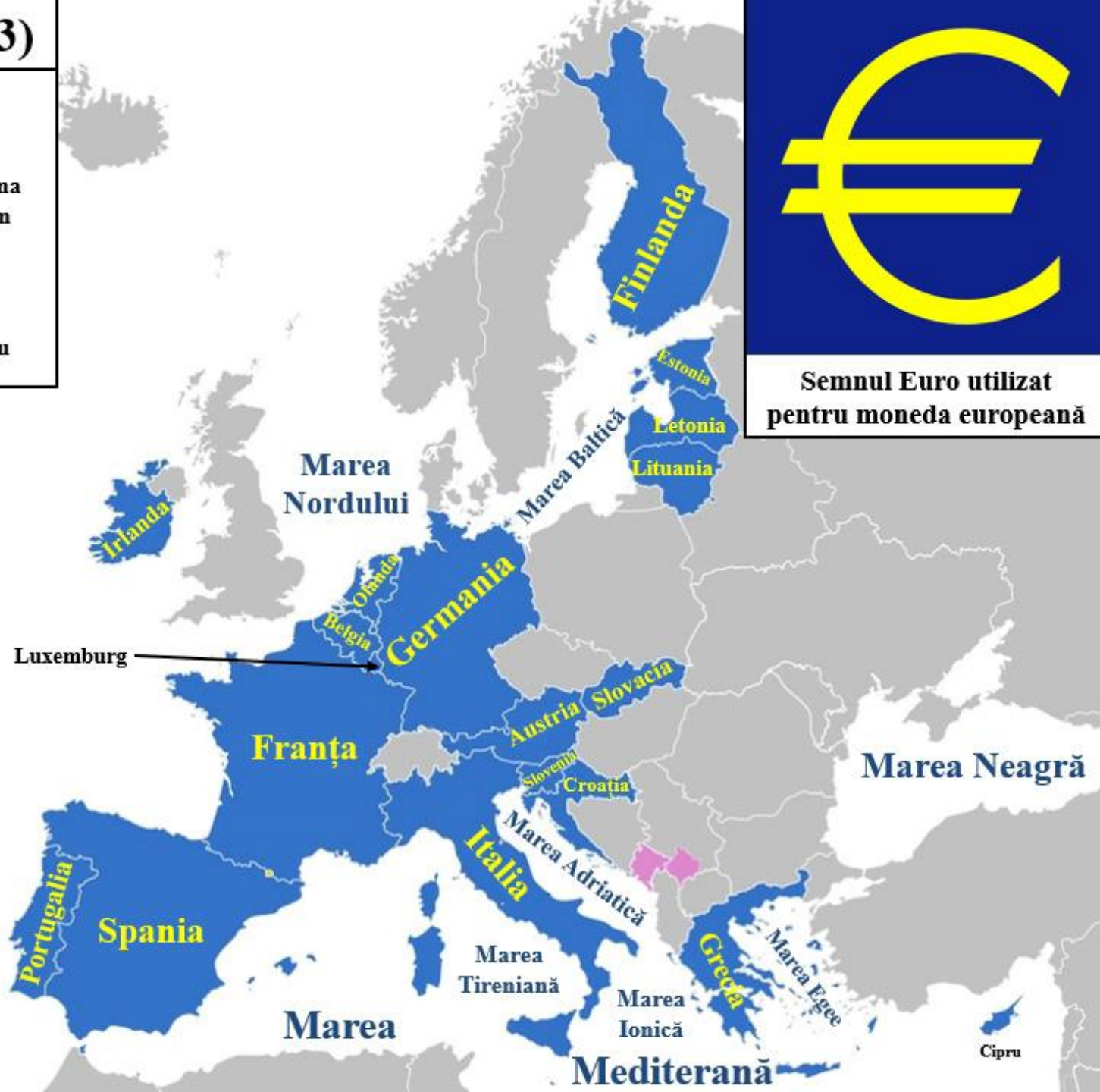
Zona Euro (2023)

- State U.E. parte din Zona Euro
- State non-U.E. parte din Zona Euro: Andorra, Monaco, San Marino și Vatican
- State non-U.E. care au adoptat unilateral moneda Euro: Kosovo și Muntenegru

Semnul Euro utilizat pentru moneda europeană

Oceanul Atlantic

p dolce
„Oda bucuriei”

Imnul Uniunii Europene

**Melodia este un fragment
din *Simfonia a IX-a*,
compusă de Ludwig van
Beethoven în 1823.
Imnul U.E. nu are versuri,
fiind format doar dintr-o
linie melodică simplă ce
exprimă idealurile
europene de libertate, pace
și solidaritate.**

„UNITATE ÎN DIVERSITATE”

ZIUA EUROPEI

9 MAI

Extinderea U.E.

U.E. s-a extins în mai multe etape (valuri de aderare):

I. 1951: „*Europa celor șase*” (nucleul U.E.): Franța, R.F.G., Italia, Olanda, Belgia și Luxemburg.

II. 1973: prin aderarea Regatului Unit, Irlandei și Danemarcei „*Europa celor șase*” a devenit „*Europa celor nouă*”.

III. 1981: aderarea Greciei la blocul comunitar.

IV. 1986: integrarea Spaniei și Portugaliei în familia europeană.

V. 1995: prin aderarea Austriei, Suediei și Finlandei s-a format „*Europa celor 15*”.

VI. 2004: extinderea blocului în Europa Centrală, de Est și zona Mării Mediterane, prin aderarea Estoniei, Letoniei, Lituaniei, Poloniei, Cehiei, Slovaciei, Ungariei, Sloveniei, Ciprului și Maltei.

VII. 2007: familia europeană s-a extins prin aderarea României și a Bulgariei.

VIII. 2013: procesul de extinderea a U.E. în Peninsula Balcanică a continuat, prin aderarea Croației.

IX. 1 februarie 2021: Brexit - Regatul Unit a încheiat procesul de ieșire din blocul comunitar.

- 1951: Franța, R.F.G., Italia, Olanda, Belgia și Luxemburg
- 1973: Regatul Unit*, Irlanda și Danemarca
- 1981: Grecia
- 1986: Spania și Portugalia
- 1995: Austria, Suedia și Finlanda
- 2004: Estonia, Letonia, Lituania, Polonia, Cehia, Slovacia, Ungaria, Slovenia, Cipru și Malta
- 2007: România și Bulgaria
- 2013: Croația
- State candidate la U.E.

* Brexit: Regatul Unit s-a retras din U.E. în 2021

Extinderea U.E. (1951-2013)

BIBLIOGRAFIE

1. Dumitrescu, Doru, Manea, Mihai, *Mic dicționar enciclopedic de termeni istorici*, Editura Meronia, București, 2008.
2. Ghețău, Gheorghe Florin, Ghețău, Olenca Georgiana, *Istorie: Manual pentru clasa a VII-a*, Editura Aramis, București, 2019.
3. Ochescu, Maria, *Istorie: Manual pentru clasa a VII-a*, Editura Art Klett, București, 2020.
4. Stoica, Stan, Becheru, Dragoș Sebastian, *Istorie: Manual pentru clasa a VII-a*, Editura CD Press, București, 2019.
5. Gheorghe, Maria Mariana, Săvuță, Irina Ema, Soare, Aurel Constantin, *Istorie: Manual pentru clasa a VII-a*, Editura Litera, București, 2024.
6. Carol, Anne, Garrigues, Jean, Ivernel, Martin, *Dicționar de istorie a secolului XX*, Editura ALL Educational, București, 2000.
7. Berstein, Serge, Milza, Pierre, *Istoria Europei*, Editura Institutul European, Iași, 1998.
8. Jenkins, Simon, *Scurtă istorie a Europei: de la Pericle la Putin*, Editura Litera, București, 2019.
9. Field, Jacob F., *Istoria Europei în pilule*, Editura Litera, București, 2019.
10. Gaillard, Jean-Michel, Rowley, Anthony, *Istoria continentului european (De la 1850 până la sfârșitul secolului al XX-lea)*, Editura Cartier, Chișinău, 2001.
11. Usherwood, Simon, Pinder, John, *Uniunea Europeană. O foarte scurtă introducere*, Editura Litera, București, 2020.
12. Imagini: Google Images (domeniul public).

Vă mulțumim pentru atenție!

ȘCOALA COOL
EDUCAȚIE PRIN CONȚINUT

